

Ræður, ályktanir, O.E.E.C., o.fl.

Bjarni Benediktsson – Stjórnmal – Dóms- Heilbrigðis- og lðnaðarmálaráðherra – Landhelgismálið –
Ólafur Jóhannesson, kafli úr ræðu – O.E.E.C. – Minniblöð og uppkast

Tekið af vef Borgarskjalasafnsins

bjarnibenediktsson.is

Einkaskjalasafn nr. 360
Stjórnmalamaðurinn
Askja 2-25, Örk 1

©Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Ég vil taka það fram í sambandi við þetta mál, að ég ámafi ekki ríkisstjórninni fyrir það út af fyrir sig, að hafa orðið við tilmælum Breta um viðræður um landhelgisrálið. Ég áfi, að út af fyrir sig, þá sé ekki státt á því fyrir eina þjóð og sízt smáþjóð, að enita að ræða mál við aðra þjóð. Og eins og kom fram í minni frumræðu, þá við ég ekki gera svo lítið úr þeirri háttu, sem af þessu máli gáti stafað, og ég vil ekki gera lítið úr þeirri nauðsyn, sem á því er að eyða þessari deilu, eins og það hefur verið orðað. Því að ég fyrir mitt leyti er sannfærður um það, að ef þessi diela heldur áfram, þá heldur hún áfram að eitru andrúmsloftið á milli Íslendinga og annarra þeirra þjóða, sem þeir hafa verið í bandalagi með og hafa viljað hafa samstöðu með, geti orðið þyngra og erfiðara. Þess vegna tel ég það mikla nauðsyn, að Bretum sé komið í skilning um það, hvað hér liggur við, og ekkert tákifæri sé látið ónotað til þess að kynna þeim það, og ekkert tákifæri sé látið ónotað til þess að kynna málstað Íslendinga í þessu máli. Því að sannleik-urinn er sá, að ég áfi, og eins og við gerum sjálfsagt allir, að aðstaða Íslendinga í þessu máli sé sterk, og rök þau, sem þeir hafa fram að líflytja í þessu máli séu sterk. Til þess liggja ýmsar ástæður sem ekki skal farið út í hér, en það má í stuttu máli segja, að það hnígi að því góð rök, hvort heldur lítið er á lagarök, söguleg rök, þjóðhagsleg rök eða landfræðileg rök. Og þessi rök eigum við að kynna öðrum þjóðum hvar og hvenær sem tákifæri býðst. Og þess vegna eigum við ekki að skorast undan því, að eiga orðastað við aðrar þjóðir um þetta mál og eigum ekki að skorast undan því, að taka þá í viðræðum við ágar þjóðir um það. Og ég verð að segja, og vil láta það koma

fram í sambandi við þetta, að ég tel raunar eina veikleika-
merkið í okkar málstað hér vera það, ef rétt er hermt, að við
höfum neitað að leggja þetta mál til úrlausnar hjá Alþjóða-
dómstólum. Ef það er rétt, þá hefur verið haldið á annan
veg á þessu máli heldur en var gert 1952, því að ef ég man
rétt, og það leiðréttist þá hér á eftir, ef ég fer með rangt
mál, þá var það boð Íslendingaþá, að leggja það mál og þá
deilu, sem þar af spratt, undir úrlausn alþjóðasómstólsins,
þegar 4ra mílna landhelgin var ákveðin- þegar fjögurra sjó-
mílna landhelgin var ákveðin. Og vissulega er það svo, að smá-
þjóð verður að v rast það, að ganga lengra en svo, að hún geti
alltaf verið við því búin, að leggja mál sín undir útlaus al-
þjóðadómstóls, því að sannleikurinn er sá, að smáþjóð á ekki
annars staðar framar eða frekar skjóls að vanta heldur en hjá
alþjóðasamtökum og alþjóðastofnunum, af því að hún hefur ekki
valdið til þess að fylgja eftir sínum ákvörðunum, eins og
stórveldin. Og þess vegna hefði, að míku viti, hvert eitt
spor í þessu máli átt að vera þannig undirbúið, að við hefðum
verið við því búnir, að leggja það undir útlausn alþjóðadómstóls.

Allir eru sammála að sú ályktun, sem Alþingi Íslendinga gerði samhljóða hinn 5. maí 1959 sé sú umboðskrá, sem ríkisstjórnin hafi verið bundin við um meðferð þessa máls. Ályktunin hljóðar svo:

"Alþingi ályktar að mótmæla harðlega brotum þeim á íslenskri fiskveiðilöggjöf, sem brezk stjórnarvöld hafi efnt til með stöðugum ofbeldisaðgerðum brezkra herskipa innan íslenskrar fiskveiðilandhelgi nú nýlega hvað eftir annað, jafnvel innan 4ra mílna landhelginnar frá 1952. Þar sem þvílíkar aðgerðir eru augljóslega ætlaðar til að knýja ~~íxx~~ Íslendinga til undanhalts, lýsir Alþingi yfir að það telur Ísland eiga ótvíræðan rétt til 2 12 mílna fiskveiðilandhelgi, að afla beri viðurkenningar á rétti þess til landgrunnsins alls, svo sem stefnt var að með lögunum um vísendalega verndun fiskimiða landgrunnsins frá 1948 og að ekki komi til mála ~~xx~~ minni fiskveiðilandhelgi en 12 mílur frá grunnlínum umhverfis landið."

Auk mótmælanna gegn ofbeldisaðgerðum Breta eru þrjú efnisatriði í ályktuninni. Í fyrsta lagi lýsir Alþingi yfir að það telur Ísland eiga ótvíræðan rétt til 12 mílna fiskveiðilandhelgi. Í öðru lagi að ekki komi til mála minni fiskveiðilandhelgi en 12 mílur frá grunnlínum umhverfis- umhverfis- umhverfis landið. Í þriðja lagi að afla beri viðurkenningar á rétti Íslands til landgrunnsins alls, svo sem stefnt var að með lögununum um vísendalega verndun fiskimiða landgrunnsins frá 1948.

Um fyrsta atriðið er berum orðum tekið fram, að í fyrsta lið orðsendingar utanríkisráðherra Íslands til utanríkisráðherra Bretlands:

"Ríkisstjórn Bretlands falli frá mótmælum sínum gegn

12 mílna fiskveiðilögsögu um-hverfis Íslands --- ". Með viðurkenningu brezku ríkisstjórnarinnar á þessu grundvallaratriði er rutt úr vegi síðustu hindruninni gegn beitingu hins ótvíræða réttar, sem Alþingi Íslendinga hinn 5. maí 1959 lýsti yfir, að Ísland hefði til 12 mílna fiskveiðilögsögu. Hóðan í frá verður ekki um það deilt, að Íslandi erx einu ber þessi réttur og getur þar af leiðandi án samráðs við aðra ráðstafað honum eins og það telur sér henta.

Um annað meginefni ályktunarinnar frá 5. maí 1959 leiðir
1. lið
það af því, sem sagt var um/fiskveiðilögsagar verði hvergi minni en 12 mílur umhverfis landið. En vegna þeirra nýju grunnlína, sem ~~samkvæmt~~ samkvæmt 2. lið orðsendingar utanríkisráðherra Íslands er áskilið að Bretar viðurkenni leiðir að fiskveiðilandhelgin verður nú þegar 5065 fer-kílómetrum stærri en hún hafði verið ákveðin, þegar samþykktin 5. maí 1959 var gerð. Með hinum nýju grunnlínum fást færð inn fyrir íslenska fiskveiðilögsögu sum hin allra þýðingarmestu mið við Íslandsstrendur. ^{Um}úrslitaþýðingu þeirrar ákvörðunar verður ekki deild.

Stjórnarandstæðingar halda því raunar fram, að þennan rétt hefðum við getað tekið okkur hvenær sem okkur þóknaðist. En þá eiga þeir eftir að gera grein fyrir, af hverju þeir báðu ekki þá um þessar grunnlínur strax ~~í~~ 1958. Þá létu þeir standa óbreyttar grunnlínurnar, sem settar voru með reglugerðinni 19. marz 1952. Ef þeir töldu Íslendinga eiga rétt til annars og meira, af hverju beitti þeir þeim þá rétti þá ekki 1958? Um þetta hljóta þeir að verða krafðir svara nú og síðar og þá ekki síður um hitt, af hverju þeir í október 1960 lögðu fram frumvarp á Alþingi um að lögfesta þessar gömlu grunnlínur frá 1952. Óhagganleiki þeirra var

allt til hinna síðustu daga svo ríkur í þeirra huga, að jafnvel hinn 13. febrúar s.l. lögðu þeir til í nefndarálitum um lögfestingarfrumvarp sitt að samþykkja það óbreytt og þar með haggja í engu þessum grunnlínum. Á þessu athæfi er engin skýring önnur en sú, að þeir hafi talið breytingu ~~ex~~ þeirra svo fafasama að ekki væri á hana hættandi. Því augljósara er hversu mikla þýðingu það hefur, að Bretland, sem ætíð hefur staðið fastast gegn ~~hækkun~~ stækkunar fiskveiðilandhelgi okkar skuli nú fallast á þessa þýðingarmiklu breytingu. Bretar gera það að vísu gegn því að við af fullveldi Íslands yfir fiskveiðilögsögunni allri veitum þeim tímabundinn ~~hækkun~~ takmarkaðan rétt til veiða að nokkrum hluta fiskveiðilandhelgi okkar milli 6 og 12 mílna. Þeirri tímabundnu takmörkuðu veiðiheimild lýkur með öllu að þrem árum liðnum, þar sem grunnlínbreytingin og stækkunin, sem af henni leiðir stendur ~~ex~~ um alla framtíð. Ekki þarf að eyða orðum að því, hvort hagkvæmara er fyrir Ísland. Vinningur okkar er auðsær, jafnvel þótt miðað væri einungis við næstu þrjú ár, hvað þá ef lítið er til allrar framtíðar.

Þriðja meginatriði samþykktar ~~af~~ Alþingis hinn 5. maí 1959~~max~~ var sú yfirlýsing Alþingis, að afla beri viðurkenningar á rétti þessi til landgrunnsins alls, svo sem stefnt var að með lögunum um vísindalega verndun fiskimiða landgrunnsins frá 1948. Á orðalagi þessarar yfirlýsingar, ~~xx~~ um hinn ótvíræða rétt til 12 mílna fiskveiðilandhelgi er djúptakur munur. Alþingi telur að afla þurfi viðurkenningar á réttinum til landgrunnsins, þar sem rétturinn til 12 mílna fiskveiðilögsögu sé ótvíræður. Hvernig er hægt að afla þessarar viðurkenningar nema með því að

á

fá hana með samningum milli einstakra ríkja, alþjóðasamningum, eða viðurkenningu alþjóðadómstólsins á því að þessi rettur sé fyrir hendi? Hér koma vissulega fleiri möguleikar ekki til greina.

Um þetta atriði segir í orðsendingu utanríkisráðherra Íslands til utaríkisráðherra Bretlands:

"Ríkisstjórn Íslands mun halda áfram að vinna að framkvæmd ályktunar Alþingis frá 5. maí 1959 varðandi útfærslu fiskveiðilögsögunnar við Ísland, en mun tilkynna ríkisstjórn Bretlands slíka útfærslu með 6 mánaðar fyrirvara, og rísi ágreiningur um slíka útfærslu, skal honum ef annar hvort aðili óskar, skotið til alþjóðadómstólsins."

Með þessu bindur Ísland sig hvorki við þá viðurkenningu, sem fást kunni með samningum við einstök ríki, Bretland né önnur, né við þjóðarsamninga, heldur við það eitt, að einhver sú réttarheimild sé fyrir hendi, sem alþjóðadómstóllinn viðurkenni. Á þennan veg hafa Íslendingar tryggt sér að njóta góðs af allri þeirri þróun alþjóðaréttar, sem kann að vera ~~með~~ okkur til hags í þessum efnum. Á hvern hátt er betur hægt að tryggja sér þá viðurkenningu, sem Alþingi hinn 5. maí 1959 lagði fyrir ríkisstjórnina að ~~þessu~~ [?]

Með réttu eða röngu töldu ~~í~~ Íslensk stjórnarvöld á sínum tíma réttinn til 12 mílna fiskveiðilögsögu svo ótví-
ræðan, að óþarft væri að ^bgera hann undir alþjóðadómstólinn. Alþingi hefur hinsvegar lýst því berum orðum, að um réttinn til landgrunnsins alls þurfi að leita viðurkenningar annarra. Sú ályktun Alþingis var síður en svo af fljótræði gerð. Hún var tekin af vel íhuguðu máli og í fullu samræmi við yfirlýsta stefnu allra stjórnarmálaflokkanna á Alþingi fyrr og síðar.

Þegar deilt var við Breta um reglugerðina frá 19. marz 1952, þar sem nýjar grunnlínur voru aðalatriðið, sagði þáverandi ríkisstjórn, sem skipað var Steingrími Steinþórsyni, Hermanní Jónassyni, Eysteini Jónssyni, Ólafi Thors, Birni Ólafssyni og mér til að þeim ágreiningi yrði skotið til alþjóðadómsstólsins. Þá voru það Bretar sem ekki vildu fallast á þá málsmeðferð, heldur tóku upp löndunarbann á íslenskum ísvörðum fiski í þess stað.

ri
Á Genfarráðstefnunni fyrri 1958, þegar vinst~~ri~~ stjórnin sat við völd á Íslandi undir forystu Hermanns Jónassonar og Lúðvík ~~Jóns~~ Jósefsson réði meðferð ~~á~~ landhelgismálaná, lét íslenska stjórnin leggja fram tillögu um rétt strandríkis til ráðstafanna utan við sjálfa fiskveiðilögsöguna. Það var eitt meginatriðið, að ef ágreiningur yrði, skyldi gerðardómur skera úr. Sú tillaga náði þá ekki samþykki en var á ný flutt á ráðstefnunni 1960, þá að tilhlutan núverandi stjórnar en með samþykki allra íslensku fulltrúanna á Genfarráðstefnunni. Þannig var það tvívegis lýst yfir af Íslands hálfu á alþjóðavettvangi, að ekki væri unnt að gera ráðstafanir utan 12 mílna fiskveiðilögsögu nema ágreiningur út af þeim skyldi borinn undir dóm. Samskonar gerðardómsákvæði voru samþykkt um þær takmarkaðri heimildir til aðgerða utan eiginlegra fiskveiðilögsögu, sem heimilaðar voru á ráðstefnunni 1958. Íslendingar töldu þau ákvæði að vísu ekki ganga nógu langt, en hafa þá fest þau að efni til.

Ekki er þess vegna um það að villast, að Alþingi Íslendinga ~~hefur~~ talið þörf á viðurkenningu annarra á ráðstöfunum utan 12 mílna fiskveiðilögsögu og íslenskar ríkisstjórnir hafa fyrr og síðar boðið fram, að þann ágreining sem af

slíkum ráðstöfunum stafaði skyldi útkljá með dómi, ýmist sjálfum alþjóðadómsstólnum, eða af gerðardómi. Ef um gerðardóm eða alþjóðadómsstólinn er að velja, er augljóst að meiri trygging felst í ákvörðunum hins síðarnefnda.

En jafnvel þótt hér væri ekki um margyfirlýsta stefnu Alþingis og íslenzku ríkisstjórnarinnar að ræða, þá er hér slíkt grundvallaratriði, sem ekki má frá hvika. Hverju orði er ~~sannara~~ sannara það sem prófessor Ólafur Jóhannesson sagði ~~í~~ umræðum á Alþingi hinn 14. nóvember s.l.:

" --- Vissulega er það svo, að smáþjóð verður að varast það að ganga svo langt að hún geti ekki alltaf verið við því búin að leggja mál sín undir úrlausn alþjóðadómsstóls, því að sannleikurinn er sá að smáþjóð á ekki annarsstaðar frekar skjóls að vænta ~~en~~ heldur en hjá alþjóðasamtökum og alþjóðastofnunum, af því hún hefur ekki valdið til að fylgja eftir sínum ákvörðunum eins og stórveldin. Og þess vegna hefði, að mínu viti, hvert eitt spor í þessu máli átt að vera þannig undirbúið að við hefðum við við því búnir að leggja það undir úrlausn alþjóðadómsstóls."

Gegn

Við Íslendingar höfum þegar reynt. ~~geg~~ okkur hefur fyrst ~~fyrr~~ verið beitt löndunarbanni og síðan herflota annars mesta sjóveldis heims. Þetta ætti að færa okkur heim sanninn um, hversu þýðingarmikið það er fyrir okkur að áframhaldandi viðleitni til ~~á~~ verndunar fiskistofninum umhverfis landið, að til slíkra valdbeltinga komi ekki frammar. Það verði lög og réttur sem skeri úr en ekki máttur hins styrkari. Hér er í raun og veru um það að ~~þá~~ ræða, að við sem öllum öðrum fremur þurfum á að halda verndar laga og réttar gerum upp hug okkar um, hvort við viljum vera

réttarríki eða ganga í hóp ofbeldisþjóða. Þarxgæx getur valið
alrei orðið ~~xxx~~ erfitt.

TRÚNADARMÁL

F R Á S Ö G N nr. 112

Þriðjudaginn 22. júlí kom samstarfsnefnd í sjávarútvegs- og landgrunnsámálum saman á skrifstofu utanríkisráðherra. Viðstaddir á fundinum voru eftirtaldir: utanríkisráðherra Emil Jónsson, sjávarútvegsmálaráðherra Eggert G. Þorsteinsson, Agnar Kl. Jónsson, ráðuneyttisstjóri, Már Elísson, fiskimálastjóri, Pétur Sigurðsson, forstjóri landheilgætgæzlunnar, Jón Arnalds, deildarstjóri, Gunnar G. Schram, deildarstjóri og Ingvar Hallgrímsson, fiskifræðingur.

Tilfni fundarins var að ræða greinargerð sem þeir Már Elísson og Gunnar G. Schram höfðu samið í júní s.l. um viðhorf í fiskveiði og landgrunnsámálum: "Greinargerð um leiðir til forgangsréttar Íslendinga á fiskimiðum landgrunnsins".

Gerðu þeir stuttlega grein fyrir efni greinargerðarinnar og þeim ástæðum, sem liggja til þess að þeir hafa samið hana. Það eru fyrst og fremst hin nýju viðhorf, sem eru að skapast í fiskveiðum á Norð-Austur Atlantshafi, vegna yfirvofandi hámarkskvótakerfa þar, sem verið geta óhagstæð Íslendingum. Jafnframt vegna möguleika á nýjum alþjóðasamningi um fasta fiskveiðilögsögu, sem gæti mjög bundið hendur Íslendinga í framtíðinni.

Allmiklar umræður urðu um þessi efni og greinargerðina á fundinum og voru menn almennt sammála um að gera þyrfti senn ráðstafanir í samræmi við þau heildarsjónarmið, sem þar er lýst. Jafnframt þyrfti þó að fara að málum með gát, m.a. til þess að ekki spilltu ráðstafanirnar fyrir hugsanlegri EFTA-aðild.

Þá var og vakin athygli á því, að nauðsynlegt væri að Hafrannsóknastofnunin hæfist strax handa um samræmda og ítarlega rannsóknaráætlun á ástandi og viðhaldi helztu nytjafiskistofna landgrunnsins, svo jafnan væru nýjustu upplýsingar tiltækar í þessum efnum, þegar á þyrfti að halda, vegna hugsanlegra aðgjörða. Sjávarútvegsmálaráðherra kom fram með þá hugmynd hvort ekki væri skynsamlegt að fyrsta skrefið í þessu efni yrði það að Alþingi léti vilja sinn í ljós og mótaði stefnuna, er það kæmi saman á nýjan leik.

Í fundarlok tók utanríkisráðherra saman helztu niðurstöður fundarins, en kjarni þeirra var þessi:

1. Nauðsynlegt sé að láta ekki tímann líða í aðgerðarleysi, heldur gera svo fljótt sem tækt þykir ráðstafanir, til þess að tryggja landgrunnshagsmuni Íslendinga.
2. Ekkert verði þó aðhafzt fyrr en kannaðar hafi verið niðurstöður varðandi undirtektir þjóða undir landhelgistillögur Bandaríkjanna og Sovétríkjanna, sem væntanlega verður í október, en þá muni málin hafa skýrst fyrir næsta áfanga.
3. Samin skulu drög að yfirlýsingu Alþingis í landgrunnsmálunum samkvæmt þeim sjónarmiðum, sem fram komu á fundinum, er ríkisstjórnin fái til athugunar og kynni þingflokk^unum, ef henni þykir það ráðlegt.

Í framhaldi af viðræðum fulltrúa vorra við yður og félag
yðar að tilhlutan O. E. E. C. í París hinn 8. og 9. febrúar s.l. og
með tilvísun til bréfs yðar dags. 8. þ.m. svo og símskeytis vors
dags. 12. marz og svarskeytis yðar dags. 13. marz, viljum vér
ekki láta hjá líða að taka fram, það, sem hér fer á eftir.

1. Eins og yður er kunnugt og staðfest hefir verið í framangreindum
skeytum, hefir ekki verið og mun ekki verða rætt um fiskveiði-
takmörkin né nokkur þau atriði, er það mál snerta.
2. Löndunarbann það, sem gilt hefir frá árinu 1952 hefir einungis
náð til fiske, semilandað hefir verið úr togurum eða flutninga-
skipum, en ekki freðfiske eða kassafiske enda eru hinar tvær
stívarnefnda tegundir háðar allt öðrum markaðslögmálum og
vér höfum auk þess ekkert umboð til að ræða um þann fisk.
Mun þá hér á eftir af vorri hálfu einungis verða rætt um fisk
úr togurum eða flutningaskipum.
3. Vér viljum láta í ljós áhægu vora að þér skuluð nú vera reiðu-
búnir til að leggja til við viðkomandi hafnarstjórnir, þar sem oss
er kunnugt um að þér elgið í sumum tilfellum fulltrúa, að skip
vor fái löndun í þeirri/sem þau koma og eftir teglunni, að sá er
fyrst kemur fái að landa fyrst án tillits til þjóðernis.
Teljum vér þetta svo mikilvægt atriði, að án þess væri ekki
hugsanlegt að ná samkomulagi við yður um mál það, sem hér
um ræðir.
4. Það er tillaga vor, að heildarmagn það, sem íslenskum skipum
skal heimilt að landa í breskum höfnum verði bundið við verðmæti
er nemi £2.500.000. Byggjum vér það á þeirri reynslu, sem
fékket á árunum áður en löndunarbannið var sett og tillit tekið
til þeirra aðstæðna, sem þá voru ríkjandi.
5. Undir lið 12 í bréfi yðar teljið þér æskilegt að fiskmagninu verði
skipt þannig, að helmingur þess verði þorskur en hitt ýsa,
heilagfiski og koli.
Oss er það fullvel ljóst af fyrri reynslu, að leggja ber á það megin-
áherslu, að fiskur sá, sem landað er sé sem fjölbreyttastur af
tegundum og að hlutfallslegt magn sé af hinum betri tegundum,
þar sem að öðrum kosti er hætt á, að markaðurinn yfirfyllist
af hinum lakari tegundum og það leiði til verðfalls. Er það að
sjálfsögðu ekki síður áhugamál vort en yðar, að ekki komi til
óeðlilegs verðfalls á markaðinum og munum vér því kappkosta

eftir því, sem unnt er, að landað verði sem fjölbreytilegustum tegundum af fiski og í hefilegum hlutföllum.

Vér viljum þó benda á það, að tölkan yðar á tölum þeim, sem þér tilfærir undir líti 15 í bréfi yðar og teknar eru úr skýrslum F.A.O. byggist á nokkrum misskilningi. Tölur þessar eru frá þeim tíma er mikill fjöldi vélbáta af öllum stærðum stunduðu dragnótaveiðar og togveiðar, en dragnótaveiðar voru þá heimilrar fyrir báta allt að 35 rúml. innan landhelgi á vissum tíma árs. Með útfærslu friðunarliðunnar lögðust þessar veiðar því nær alveg niður. T.d. stunduðu á s.l. ári einungis 3 litlir bátar dragnótaveiðar á öllu landinu og engir bátar stunduðu togveiðar á stærstu veiðisvæðunum fyrir suður- og suðvesturlandi, en einmitt frá þessum veiðum kom að langmestu leyti sá fiskur, sem skýrslur F.A.O. frá árinu 1951 greina.

Eftirfarandi tölur sýna hvernig aflí flatfiska hefir verið á árunum 1953/1955, samkvæmt staðfestri skýrslu Fisheries Association of Iceland:

	<u>1953:</u>	<u>1954:</u>	<u>1955:</u>
Halibut	454.250 kg.	384.653 kg.	278.532 kg.
Lemon sole	63.952 "	51.861 "	29.427 "
Plaice	246.980 "	190.882 "	247.205 "

Það skal viðurkennt að aflamagn af ýsu hefir aukist nokkuð en mjög miðmænt eftir mánuðum.

Af framansögðu er það ljóst, og eins og yður er kunnugt, er það með öllu ómögulegt að ábyrgjast tiltekið magn af flatfiski og ýsu frá mánuði til mánaðar, þótt vér séum til þess mjög fúsir, að gjöra vort ítrasta til þess að hafa fjölbreytnina af fiski sem mesta. Vér stingum þess vegna upp á því að engra ákveðinna skuldbindinga af þessu tagi verði krafist af vorri hendi, en það verði látið nægja, að vér lýsum því yfir, að vér munum leitast við (endeavour) að hafa sem flestar fisktegundir í hverjum farni.

Þá viljum vér enn fremur taka það fram, að vér erum yður algerlega sammála um, að vanda beri sem mest gæði fiskeins til þess að tryggja hag neytendanna.

6. Það er tillaga vor, að löndunum verði skift á 12 mánuði og sé tíma-bilið frá 1. sept. til 31. ágúst.

Verði skiftingin sem hér greinir:

September allt að	£250.000
Október " "	" 370.000
Nóvember " "	" 370.000
Desember " "	" 420.000
Janúar " "	" 420.000
Febrúar " "	" 300.000
Mars " "	" 150.000
Apríl/ágúst " "	" 200.000

Heimilt sé að yfirfæra milli mánaða þannig, að það sem vantar á, að verðmæti í hverjum mánuði nái ofangreindum upphæðum, yfirfærast til næsta mánaðar og koll af kolli, nema samkomulag verði um annað.

Samkvæmt upplýsingum, er vér teljum réttar, hafa togaræigendur í Stóra Bretlandi með sér samkomulag um að draga stórlega (25%) ? úr veiðum yfir sumar mánuðina, með því að leggja skipum upp og stunda aðrar veiðar en ísfiskveiðar, vegna þess að minni þörf er fyrir fisk þá mánuði heldur en aðra, vegna minni neyslu á fiski almennt. Það mundi því óhjákvæmilega frá voru sjónarmiði, leiða til glutting of the market, ef ísl. togarar tækju upp landanir yfir vor- og sumarmánuðina almennt, eins og þér stingið upp á. Vér gerum því það að vorri tillögu, að tiltölulega fáar, takmarkaðar, landanir eigi sér stað af vorri hálfu í mánuðundanf-
mað til ágúst, inclusive. Einnfremur er það vor tillaga, að í aprílmánuði löndum vér ekki nema að litlu leyti og rökstyðjum vér það með því, að yðar skip veiða þá samkvæmt venju, nokkurn veginn fyrir þörfum markaðsins, en vor stunda, einnig samkvæmt venju, veiðar í salt fyrir aðra markaði og gamla viðskiptavinum.

Samkvæmt áralangri reynslu er fiskneysla í Stóra Bretlandi miklu meiri yfir vetrarmánuðina, heldur en á öðrum tímum árs, enda viðurkennt af togaræigendum sjálfum, með því að halda þá öllum eigin skipum til ísfiskveiða, sem til þess eru fær.

Yfir vetrarmánuðina er það alkunnugt, að vegna storma eru íðulega langar og samanhangandi frátafir frá veiðum og mjög miklum erfiðleikum bundið að fá í skipin afla, þó stór og fullkomin séu og harðfengir sjómenn er gera sitt besta.

Samkvæmt vitneskju er fyrir liggur, er verð á fiski á markaði í Stóra Bretlandi yfirleytt miklum mun hærra yfir haust- og vetrarmánuðina heldur en á öðrum tímum árs. Er augljóst að

sú hækkun stafar af meiri eftirspurn.

Af þessu leiðir þá frá vora sjónarmiði, að eðlilegra er að veita meira fiskmagn á markaðina yfir haust- og vetrar- mánuðina og fullnægja þar með í enn ríkara mæli þörfum almenn- lags fyrir fisk.

Oss virðist því að hagsmunir beggja aðila fari saman í því, að ákveða, að aðallandanir ísl. togara verði í mánuðunum september, október, nóvember, desember, janúar, febrúar og mars.

7. Vér föllumst á þá tillögu yðar, undir liti 13 g. í bréfi yðar, að vér ákveðum sjálfir í hvaða höfnum fiski verði landað, þ. e. Hull, Grimsby, Fleetwood, Aberdeen, en viljum áskilja oss rétt til að landa í öðrum höfnum, einkum að því er snertir smærri skip.
8. Vér föllumst á þá tillögu yðar, undir liti 13 h. í bréfi yðar, að sett verði sérstök ráðgefandi nefnd og sé hún skipuð og hlutverk hennar ákveðið eftir nánara samkomulagi.
9. Vér föllumst á þá tillögu yðar, undir liti 19 í bréfi yðar, að vér notum sem umboðsmenn fisklandana í Hull, Grimsby, Aberdeen og Fleetwood, viðurkennda fulltrúa, sem eru members of relevant Port Associations, séu þeir fánlegir og njótum þá sömu kjara að því er landing labour, boxaleigu og leigu fyrir áhöld snertir sem U. K. útgerðarmenn, en greiðum þá jafnframt til Promotion fund British Vessels sama og þeir greiða nú af hverju kitti, en eigi herra, nema samkomulag verði um annað og sé það eingöngu notað til auglýsingastarfssemi til aukinnar neyslu á fiski.
10. Í sambandi við liti 14, 3. málsg. í bréfi yðar, teljum vér rétt til frekari upplýsinga, að vekja athygli á eftirfarandi.

A. Ísfisklandanir Íslendinga á árunum 1939-45, áttu sér stað sem hér segir, talið í kílógrömmum og cwts.:

1939:	15.363.000 kg.	3.024.212,59 cwts.
1940:	80.911.000 "	15.907.677,16 "
1941:	45.900.000 "	9.035.433,07 "
1942:	60.749.000 "	11.958.464,56 "
1943:	71.754.000 "	14.124.803,14 "
1944:	88.371.000 "	17.395.866,14 "
1945:	115.322.000 "	22.701.181,10 "

og á árunum 1945 til 1952 var enn fremur landað ísfiski sem hér segir, einnig talið í kílógrömmum og cwts.:

1946:	70.491.000 kg.	13.876.181,10 cwts.
1947:	59.813.000 "	11.774.212,59 "
1948:	59.382.000 "	11.689.370,07 "
1949:	55.506.000 "	10.926.574,80 "
1950:	26.900.000 "	5.295.275,59 "
1951:	44.433.000 "	8.746.653,54 "
1952:	20.639.000 "	4.062.795,27 "

Eftir þeim upplýsingum, er vér höfum og teljum réttar, varð heildarmagn það, er Íslendingar færðu broskum almenningi af físki á árunum 1939-1945 í vissum tilfellum allt að 75% af öllum físki er til Stóra Bretlands barst á þeim tíma.

Verð það, er Íslendingar fengu fyrir fískinn á þessum árum, var ákveðið af kaupendunum sjálfum, án slutunar Íslendinga og var hið sama og útgerðarmenn í U. K. fengu fyrir sinn fisk.

B. Á árunum 1939-45, þegar Íslendingar fluttu mest af físki til U. K. urðu þeir fyrir stórfelldu tjóni á mönnum og skipum. Sve að segja hver fleyta, sem flotið gat, sigldi til U. K. með físk, eða allt niður í 50 smálesta bát.

Íslendingar mistu 21% af togaraflota sínum á þessum árum og þeirra á meðal stærsta og bestu skipin "With all hands".

C. Á árunum 1939-45 breyttum við okkar framleiðsluháttum á fiski og yfirgáfum fyrri viðskiptavinum tilhvatir og fyrst og fremst með það fyrir augum, hvað brosku þjófinni hentaði.

Eftir styrjöldina tókum við að nokkru upp viðskipti við okkar fyrri viðskiptaþjófir og hurfum að fyrri verkunaraðferðum. Þegar löndunarbanntið var sett á Íslenskan fisk í Bretlandi, fyrirvaralaust, urðum við að auka í stórum stíl ýmsar verkunaraðferðir fyrirvaralítið, og reyndist það í ýmsum tilfellum óhagkvæmt, miðað við það, á hve skömnum tíma það varð að gerast, auk þess, sem það hafði í för með sér aukningu á innkaupum frá þeim löndum, sem keyptu framleiðslu okkar í hinum nýja bánding. án tillits til þess, hvað hagkvæmt var fyrir okkar.

D. Á árunum 1946-50 létu Íslendingar byggja allan sinn togaraflota í Stóra Bretlandi, eða 43 skip að töl. Viðskiptin milli Íslands og Stóra Bretlands hafa verið á árunum 1946-1955 sem hér segir, reiknað í ísl. krónum:

	<u>Innflutt frá U. K. :</u>	<u>Útflutt til U. K. :</u>	<u>Innfl. frá U. K. umfram útflutning:</u>
1946:	161.505.000.-	105.766.000.-	55.739.000.-
1947:	167.780.000.-	105.432.000.-	82.348.000.-
1948:	137.116.000.-	116.310.000.-	20.806.000.-
1949:	115.093.000.-	104.230.000.-	10.863.000.-
1950:	122.039.000.-	49.562.000.-	72.477.000.-
1951:	265.164.000.-	170.336.000.-	94.828.000.-
1952:	188.592.000.-	89.170.000.-	99.422.000.-
1953:	128.857.000.-	74.157.000.-	54.700.000.-
1954:	129.304.000.-	79.183.000.-	50.121.000.-
1955:	137.647.000.-	70.496.000.-	67.151.000.-
	<u>1573.097.000.-</u>	<u>964.642.000.-</u>	<u>608.455.000.-</u>
	*****	*****	*****

Er af þessu yfirliti ljóst, að á þessum tíu árum hefir innflutningur Íslands frá U. K. numið alla sex hundruð og átta miljónum króna rösklega umfram það, sem Bretar hafa af okkur keypt, eða rúmum 60 miljónum króna árlega. Verður því ekki annað sagt en að Íslendingar eigi á því samgirniskröfu, að núverandi hömlum á íslenskum fiski verði aflétt skilyrðislaust á U. K. markaði, enda er fiskur og fiskafurðir það eina, sem Íslendingar geta greitt með fyrir innflutning frá Bretlandi.

Að lokum leyfum vér oss að þakka fyrir hís virðulega boð um þátttöku í hátíðahöldum í tilefni af Grimsby's Centenary as fishing port.

Eftir að hafa rætt við yður og félaga yðar að tilhlutan O. E. E. C. í París hinn 8. og 9. febrúar síðast liðinn, og nú hinn 11. mars móttekið uppástungur yðar og tillögur varðandi endurteknar landanir á íslenskum ísfiski í Stóra Bretlandi, leyfum vér oss að leiða athygli yðar að eftirfarandi:

I. Ísfisklandanir Íslendinga á árunum 1939-45 áttu sér stað sem hér segir, talið í kílógrömmum og cwt.:

1939:	15.363.000 kg.	3.024.212,59 cwt.
1940:	80.811.000 "	15.907.677,16 "
1941:	45.900.000 "	9.035.433,07 "
1942:	60.749.000 "	11.958.464,56 "
1943:	71.754.000 "	14.124.803,14 "
1944:	88.371.000 "	17.395.866,14 "
1945:	115.322.000 "	22.701.181,10 "

og á árunum 1945 til 1952 var enn fremur landað ísfiski sem hér segir, einnig talið í kílógrömmum og cwt.:

1946:	70.491.000 kg.	13.876.181,10 cwt.
1947:	59.813.000 "	11.774.212,59 "
1948:	59.382.000 "	11.689.370,07 "
1949:	55.507.000 "	10.926.574,80 "
1950:	26.900.000 "	5.295.275,59 "
1951:	44.433.000 "	8.746.653,54 "
1952:	20.639.000 "	4.062.795,27 "

Eftir þeim upplýsingum, er vér höfum og teljum réttar, varð heildarmagn það, er Íslendingar færðu broskum almenningi af ísfiski á árunum 1939-1945 í vissum tilfellum allt að 75% af öllum ísfiski er til Stóra Bretlands barst á þeim tíma.

Verð það, er Íslendingar fengu fyrir ísfiskinn á þessum árum, var ákveðið af kaupendunum sjálfum án íhlutunar Íslendinga og var hið sama og útgerðarmenn í U. K. fengu fyrir sinn fisk.

II. Á árunum 1939-45, þegar Íslendingar fluttu mest af ísfiski til U. K., urðu þeir fyrir stórfelldu tjóni á mönnum og skipum. Sve að segja hver fleyta, sem flotið gat, sildgi til U. K. með ísfisk, eða allt niður í 50 smálesta báta.

Íslendingar mistu 21% af togaraflota sínum á þessum árum og þeirra á meðal stærstu og bestu skipin "With all hands".

- III. Á árunum 1939-45 breyttum við okkar framleiðsháttum á fiski og yfirgáfum fyrri viðskiptavinum tilhvatir og fyrst og fremst með það fyrir augum, hvað brezku þjóðinni hentaði. Eftir styrjöldina tókum við að nokkru upp viðskipti við okkar fyrri viðskiptaþjóðir og hurfum að nokkru að fyrri verkunaraðferðum. Þegar löndunarbannið var sett á íslenskan fisk í Bretlandi, fyrirvaralaust, urðum við að auka í stórum stíl ýmsar verkunaraðferðir fyrirvaralítið, og reyndist það í ýmsum tilfellum óhagkvæmt miðað við það, á hve skömmum tíma það varð að gjörast, auk þess, sem það hafði í för með sér aukningu á innkaupum frá þeim löndum, sem keyptu framleiðslu okkar í hinum nýja búningi, án tillits til þess, hvað hagkvæmt það var fyrir okkur.
- IV. Á árunum 1946-50 létu Íslendingar byggja allan sinn togaraflota í Stóra Bretlandi, eða 43 skip að tölu. Viðskiptin milli Íslands og Stóra Bretlands hafa verið á árunum 1946-1955, sem hér segir, reiknað í ísl. krónum:

	<u>Innflutt frá U. K. :</u>	<u>Útflutt til U. K. :</u>	<u>Innfl. frá U. K. umfram útflutn.</u>
1946:	161.505.000.-	105.766.000.-	55.735.000.-
1947:	187.780.000.-	105.432.000.-	82.348.000.-
1948:	137.116.000.-	116.310.000.-	20.806.000.-
1949:	115.093.000.-	104.230.000.-	10.863.000.-
1950:	122.039.000.-	49.562.000.-	72.477.000.-
1951:	265.164.000.-	170.336.000.-	94.828.000.-
1952:	188.592.000.-	89.170.000.-	99.422.000.-
1953:	128.857.000.-	74.157.000.-	54.700.000.-
1954:	129.304.000.-	79.183.000.-	50.121.000.-
1955:	137.647.000.-	70.496.000.-	67.151.000.-
	<u>1573.097.000.-</u>	<u>964.642.000.-</u>	<u>608.455.000.-</u>

Er af þessu yfirliti ljóst, að á þessum tíu árum hefir innflutningur Íslands frá U. K. numið alls sex hundruð og átta milljónum króna rösklega, umfram það, sem Bretar hafa af okkur keypt, eða rúmum 60 milj. króna árlega. Verður því ekki annað sagt en að Íslendingar eigi á því sanngirniskröfu, að núverandi hömlun á íslenskum fiski verði aflétt skilyrðislaust á U. K. markaði.

- V. Þegar fiskmarkaðinum í stóra Bretlandi var lokað fyrir okkur, var hann opnaður fyrir nýjum viðskiptavinum, sem landa þar í ríkum mæli nú, en lönduðu engu á árunum 1939-45. Að þess hefir, samkvæmt frásögn yðar, bæzt við togaraflota Stóra Bretlands nokkur fjöldi skipa. Samkvæmt upplýsingum, er vér teljum réttar, hafa togaraeigendur í Stóra Bretlandi með sér samkomulag um að draga

stórlega (25%) ? úr verðinu yfir sumarmánuðina, með því að leggja skipum upp og stunda aðrar veiðar en ísfiskveiðar, vegna þess að minni þörf er fyrir fisk þá mánuði heldur en aðra, vegna minni neyzlu á fiski almennt. Það mundi því óhjákvæmilega frá voru sjónarmiði, leiða til glutting of the market, ef ísl. togarar tækju upp landanir yfir vor- og sumarmánuðina almennt, eins og stungið er upp á.

Vér viljum því gera það að vorri tillögu, að tiltölulega fáar takmarkaðar landanir eigi sér stað af vorri hálfu í mánuðunum maí til ágúst inclusive. Ennfremur er það vor tillaga, að í aprílmánuði löndum vér ekki nema að litlu leyti og rökstyðjum það með því að yðar skip fiska þá samkvæmt venju, nokkurn veginn fyrir þörfum markaðsins, en vor stunda, einnig samkvæmt venju, veiðar í salt fyrir aðra markaði og gamla viðskiptavinum.

- V. Samkvæmt áralangri reynslu er fiskneyzla í Stóra Bretlandi miklu meiri yfir vetrarmánuðina, heldur en á öðrum tímum árs, enda viðurkennt af togaraeigendum sjálfum, með því að halda þá öllum eigin skipum til ísfiskveiða, sem til þess eru fær.

Yfir vetrarmánuðina er það alkunnugt, að vegna storma eru iðulega langar og samanhagandi frátafir frá veiðum og mjög miklum erfiðleikum bundið að fá í skipin afla, þó stór og fullkomin séu og harðfengir sjómenn er gjöra sitt bezt.

Samkvæmt vitneskju er fyrir liggur, er verð á fiski á markaði í Stóra Bretlandi yfirleytt miklum mun hærra yfir haust- og vetrarmánuðina heldur en á öðrum tímum árs. Er augljóst að sú hækkun stafar af meiri eftirspurn.

Af þessu leiðir frá voru sjónar miði, að eðlilegra er að veita meira fiskmagni á markaðina yfir haust- og vetrarmánuðina og fullnægja þar með í enn ríkara mæli þörfum almennings fyrir fisk.

Oss virðist því að hagsmunir beggja aðila fari saman í því að ákveða að aðallandanir ísl. togara verði í mánuðunum september, október, nóvember, desember, janúar, febrúar og marz og gjörum það að tillögu vorri.

- VI. Undir lið 15 í tillögum yðar er vitnað í F.A.O. statistics frá 1951 um ýsu, lúðu, lemon sole og plaice afla ísl. skipanna, en á því ári stundaði hinn mesti fjöldi mótorbáta af öllum stærðum dragnótaveiðar (seine nets), sem leyfðar voru einnig innan landhelgi á vissum tímum árs. Ennfremur stundaði bátafloinn togveiðar á því ári, þar sem nú er landhelgi. Með útvíkkun landhelginnar lögðust þessar veiðar niður með öllu og til marks um breytingu þá sem orðið hefur, skal á það bent, að ekki einn einasti mótorbátur stundar dragnóta- eða togveiðar frá veiðistöðvunum við Faxaflóa, sem eru hinar stærstu og hafa ekki gjört síðan útvíkkun landhelginnar átti sér stað.

Frá Vestmannaeyjum, stærstu veiðistöð landsins, stunda aðeins þrír litlir bátar dragnótaveiðar, og er það eini staðurinn á landinu, sem þær veiðar eru stundaðar.

Frá þessum skipum, þ. e. mótorbátum, kom aðalaflamagn af flatfiskinum. Samkvæmt staðfestum skýrslum The Fisheries Ass. of Iceland, var aflinn af lútu, lemon sole og Plaice árin 1953-54 og 55 sem hér segir frá öllum ísl. veiðiflotanum:

	1953:	1954:	1955:
Halibut	454.250 kg.	384.653 kg.	278.532 kg.
Lemon sole	63.952 "	51.861 "	29.427 "
Plaice	246.980 "	190.882 "	247.205 "

Það skal viðurkennt að aflamagn af ýsu hefir aukist nokkuð en mjög mismunandi eftir mánuðum.

Af framansögðu er það ljóst að oss er það með öllu ómögulegt að ábyrgjast tiltekið magn af flatfiski og ýsu frá mánuði til mánaðar, þótt vér séum til þess mjög fúsir, að gjöra vort ítrasta til þess að hafa fjölbreytnina af fiski sem mesta, sem ávallt verður hagkvæmast fyrir oss sjálfa og þarfir húsmæðra í Stóra Bretlandi. Vér stingum þess vegna upp á því að engra ákveðinna skuldbindinga af þessu tagi verði krafist af vorri hendi, en það verði látið nægja að vér lýsum yfir því, að vér munum leitast við (endeavour) að hafa sem flestar fisktegundir í hverjum farmi og vanda meðferð fisksins af fremsta megni.

- VII. Vér álitum uppástungur yðar um heimild til að selja fyrir allt að £2.000.000,- ár ári ekki óaðgengilegar, ef það gildir um ísfisk eingöngu. Vér höfum enga heimild til að semja um innflutning á hraðfrystum fiski, hvorki í Bretlandi eða annarsstaðar, en hefir skilið að engar hömlur væru á innflutningi þeirrar vöru í U. K. Okkar uppástunga er að Íslendingar geti óhindrað landað og selt ísfisk í Hull, Grimsby, Aberdeen, Fleetwood og í einstökum tilfellum í öðrum höfnum, og leggjum til að við getum selt ísfisk árlega fyrir allt að £2.000.000,-, en upphæð sú skiptist niður á mánuðina sem hér segir:

September	£200.000.-
Október	£300.000.-
Nóvember	£300.000.-
Desember	£350.000.-
Janúar	£350.000.-
Febrúar	£250.000.-
Mars	£100.000.-
Apríl, maí, júní, júlí, ágúst	£150.000.-

Yfirfærsla milli mánaða sé heimil, þannig að verðmæti það, sem ekki er landað fyrir í mánuði hverjum, yfirfærist til næsta mánaðar og koll af kolli, nema samkomulag verði um annað.

Svar vort og uppástungur við tillögum yðar er því í stuttu máli:

A. Að íslensk skip taki upp ísfisklandanir að nýju í Stóra Bretlandi (Hull, Grimsby, Aberdeen og víðar) og fái landanir í þeirri röð, sem þau koma, þannig að sá er fyrst kemur fái fyrst landað, án tillits til þjóðernis.

B. Að íslensk skip geti landað ísfiski í U. K. fyrir allt að £2.000.000.- árlega og skiptist verðmætið í stórum dráttum milli mánaða sem hér segir, með heimild til yfirfærslu milli mánaða, nema samskipti verði um annað:

September allt að	£200.000.
Október " "	£300.000.
Nóvember " "	£300.000.
Desember " "	£350.000.
Janúar " "	£350.000.
Febrúar " "	£250.000.
Mars " "	£100.000.
Apríl, maí, júní, júlí, ágúst allt að	£150.000.

C. Að íslenskir útgerðarmenn leitist við af fremsta megni að koma með sem mest af góðfiski í hverjum farmin og vanda meðferð fisksins svo sem kostur er í hverju tilfelli og tryggja svo sem unnt er hagsmuni almennings að því er gæðin og fjölbreytni snertir og í samráði við umboðsmenn sína að dreyfa löndunum skipanna á sem flesta daga og flestar hafnir eftir markaðshorfum og þörfum almennings fyrir fisk á hverjum stað.

D. Að íslenskir útgerðarmenn noti sem umboðsmenn fisklandana í Hull, Grimsby, Aberdeen, Fleetwood, viðurkennda fulltrúa, sem eru members of relevant Port Associations, séu þeir fánlegir, og njótnu þá sömu kjara að því er landing labour, boxaleigu og leigu fyrir áhöld snertir sem U. K. útgerðarmenn, en greiðum þá jafnframt til Promotion fund British Vessels sama og þeir greiða nú af hverju kitti, en eigi hærra, nema samskipti verði um annað.

Að lokum leyfum vér oss að þakka fyrir hið virðulega boð um þátttöku í hátíðahöldum í tilefni af Grimsby's Centenary as fishing port.

2 h. ágúst skrifar

Sjálfstfl.

"talað um, að bræta manni
seudu hverskip."

stingur upp á völd h. fundi
H. t. laust skil.

Sjálfstfl. lýsir sig

þessum, til samstarfs við
ríkisstjórnina um undir-
búning og miðsmæð ferð
á slíkum fundi, ef t. þ.
þennur."

Brief etanrh. H. á G

"H. þ. óvegnuðu verður þessi
þó ekki fyrir" — —

Trúnaðar mál.

Samkvæmt Alþingi ályktað er mót
mála kortlega brottum þeim á íslenskri
fiskeit: löngjöf, sem brest stjórn-
völd hafa eftir til, miðast með
því að líta bæsta togara ~~fiska~~ veita
undir herskipavendum en hávert til á
þjóðríknum fiskimittum innan íslenskra
fiskeit: landhelgis. og stofna þannig
til stórkortlegrar batna á slussum
og írebstum, sem geta haft óþynni-
sjáanlegar afleiðingar. Þar sem þesslíka
atvæði er augljóslega að leita til
at kanna löngjöf til undanhelds
innviðum þess Alþingi yfi, að
þessi kemur til mála, að Ísland satti
sig við minni fiskeit: landhelgi en

mi hefur verið ákveðin, ~~enda~~
~~mi~~ hika frá þeirri stefnu, sem
mörkuð var með lögunum um
vísindalega vinnu fiskafræðis
landgrunnis, sem sett voru 1948.

Ríkisstjórn Íslands mun halda áfram að vinna að framkvæmd ályktunar Alþingis frá 5. maí 1959 varðandi útfærslu fiskveiðilögsögunnar við Ísland, en mun tilkynna ríkisstjórn Bretlands slíka útfærslu með sex mánaða fyrirvara, og rísi ágreiningur um slíka útfærslu, skal honum, ef annar hvor aðili óskar, skotið til Alþjóðadómstólsins.

Li H. y. A.

Ríkisstjórn Íslands mun halda áfram að vinna að frakkvæð ályktunar Alþingis frá 5. maí 1959 um aukna fiskveiðilögsögu umhverfis Ísland. Mun ríkisstjórnin í því efni m.a. styðjast við niðurstöður alþjóðafunda og dómstóla, venjurétt og aðrar reglur alþjóðalaga, eins og þær eru á hverjum tíma. Verði ágreiningur um túlkun slíkra reglna, mun honum vísað til alþjóðadómstólsins eða gerðardóms, sem saðkomulag kann að nást um, og koma hinar udeildu ráðstafanir þá eigi til frakkvæða meðan málið er fyrir dómi.

The Icelandic Government will continue to work for the implementation of the Althing Resolution of May 5, 1959, [but agrees that any extension of fishery jurisdiction around Iceland will be] in accordance with [the terms of a subsequent bilateral agreement between the Icelandic Government and the United Kingdom Government or] the terms of any international agreement embodying a generally accepted rule of law in relation to fishery limits, or in conformity with a rule of international law, [established by general consent,] which would permit such an extension of fishery jurisdiction, *and will refer*

Condemning extension
[If the Icelandic Government intends to apply a measure adopted in pursuance of such a rule to vessels registered in the United Kingdom,] *with the United States* any dispute [between the Contracting Parties] as to the existence or applicability of the rule [shall be referred, at the request of either Contracting Party,] to the International Court of Justice.

The Icelandic Government will continue to work for the implementation of the Althing Resolution of May 5, 1959, in accordance with the terms of ~~any~~ international agreement embodying a generally accepted rule of law in relation to fishery limits, or in conformity with a rule of international law which would permit such an extension of fishery jurisdiction, and will refer disputes concerning ^{the} extension of fishery limits to the International Court of Justice.

legislation. These strong measures are thus more intended as intimidating measures than would be necessary if such special circumstances were not prevailing.

Further I want to point out that in the last years the number of the patrol boats has been increased, and that they have got special parts of ^{the} territorial waters to guard. This is supposed to tend to ensure that there will be less attempt to illegal fishing, and that these measures will in practice have influence as means of prevention against trawlers entering territorial waters for poaching. It is at the same time natural to point out that such improved measures will also serve as protection of the fish-stock against unscrupulous wasting of the stock. Incidentally there has now been obtained an international acknowledgement for the advisability and necessity of such protection viz. the agreement of the London-Conference of the 23rd of March this year for the Regulation of Fishing Nets and the Size Limits for Fish, but most especially the unanimous agreement of the Conference to submit it to the International Conseil for the Explorations of the Sea to include in the Agenda for its next meeting the question of the protection of the Faxe Bay, Iceland, for a shorter or longer period.

2) The facts I have here mentioned ^{are} put forward to illustrate the extraordinary circumstances in this country, but our conversation of the 11th inst. also gives me the opportunity to state the following.

a) It has been reiterated with the commanders of the Icelandic patrol vessels that in stopping boats with shots they should be careful not to exceed the limits set there, according to the Note from the Danish Minister in London to the Foreign Office of the 7th April 1936, as answered by the Foreign Office in a Note dated 21st May 1936. In connection with this I want to rectify your statement made in our conversation of the 11th., that the trawler Drangey had been stopped by the patrol

vessel "Egir" with live shell as both British newspapers clips, which I have had the opportunity to see referring to this incident, as well as the report of the commander of the "Egir" are unanimous, that only blank shots were used, as stopping signals.

b) The Government has decided to make certain measures which I trust will restore wholly your Government's confidence that the strictest scrupulousity always will be observed when ascertaining whether a foreign boat can be stated to have infringed the fishery laws, and of course it is the greatest concern of the Icelandic authorities that the English people can fully trust the Icelandic people's fairness in the carrying out of the Fishery Protection Service.

3) In stating this I ~~wish~~^{wish} to stress specially that I hope your Government will do their best to allay the suspicion which seems to have spread in England, that the trawler fines, and especially the fines of foreign trawlers are used for revenue purposes. Such allegations are so far from the truth as is clearly indicated both by the measures for the improved Fishery Inspection Service and also that the fines are maintained at such high level so that they at the same time may serve as a intimidating measures. Then you will further have noticed that penalty sentences in Trawler cases in the Lower Courts have in some instances, been refuted by the Supreme Court. This is referred to only as convincing proofs, that The Government does not in the ~~least~~^{least} attempt to influence the courts, which in fact according to the Constitution are an entirely independent part for the Constitutional Power. Certain circumstances applying to the trawler cases in the Lower Courts, especially that it is tried to evade, as far as possible, a loss of time to the trawlers, because of the trials, cause, that the cases cannot be as carefully ~~heard~~^{heard} and investigated by the Lower Courts as is done later by

the Supreme Court.

4) As for the delay in procedure of trawler-cases from the time of appeal to the Supreme Court until the case are heard by the same court, I want to state that such delay is mostly caused by the lawyer of the trawler skipper, when procuring evidences from the skippers, which they wish to lay before the Court. In fact it can be stated that the Supreme Court is prepared to further, as is possible, the dealingsof such cases.

5) I also refer to what I have previously said about the necessity of having the fines for illegal fishing in Icelandic territorial waters relatively high, - they are, as you know, the same for both Icelandic and foreign trawlers - but in connection with this I want to say that it is ^{to} my fixed conviction that it would not be opportune/propose amendments of the provisions governing trawler fines. In case of such amendments being brought before the Alting there would invariably arise public discussions both about the trawler-soyng cases as well as the kidnappings by the boats "Desert Song" and "Visenda" and I am quite positive that it would be most inadvisable for the successful results of the matters referred to in our conversation of the 11th that any opportunities should be given for public discussions on those matters.

I hope therefore that after obtaining those explanations and informations I now have given you, Your Government can withdraw their request about amendments in the stipulation ~~about~~ ^{on} trawler-fines. Then I am doubtful whether ^{is} it/advisable to propose changed procedure of trawler cases in the Lower Courts and besides it would hardly be practicable, unless with great delay in procedure, which I feel sure the British trawler-owners would object to.

Further I want to point out that the British Consul in the place of trial always is invited to be present in Court and then too, a lawyer for the accused, if he should wish so.

6) Further more I want to indicate the authority of the Government to pardon, when there are some special reasons at hand, and I think it probable that such circumstances will prove to be prevailing in the case of St. Gerontine which my attention has specially been drawn to.

7) To sum up I will again assure you of the firm intentions of The Icelandic Government to prevent, as far as it is in their power, future opportunities for complaints about the stopping of Trawlers, unexact hearings, and that trials of trawler skippers can not stand an impartial criticism of navigators. And I hope you will, by experience, be convinced how firm the Governments intentions ⁱⁿ this respect are in connection with this I also refer to the proposal about patrol police which I have caused to be placed before the thing now in session, which aims at ensuring the service of apt people for the territorial patrol service, with ^{special} reference to Article 9.

8) As for the cases mentioned in the "Memorandum on recent arrests of British trawlers in Icelandic waters" which you delivered at our meeting I do not consider it appropriate moment to enter into discussion about them, beyond what has been mentioned before, because they have all been appealed to the Supreme Court, and therefore ~~their~~ final judgements are awaited on them.

Memorandum on Treatment of Skippers of British
Trawlers fishing in the Vicinity of Iceland.

There appears to be reasonable ground for contending that the treatment of British fishing skippers charged with or suspected of offences under the laws relating to fishing within the exclusive fishery limits of Iceland is almost invariably harsh and often definitely unjust. This contention can be supported on the following grounds :-

(a). The unsatisfactory nature of the evidence frequently produced by the Commanding Officers of Icelandic Gunboats.

(b). The almost invariable practice of the Icelandic Lower Courts, in cases where there is a definite conflict of evidence, of accepting the evidence of the Gunboat Officers, however flimsy, against that of the British skippers.

(c). The reluctance of Icelandic Gunboat Captains to exercise any discretion in favour of the trawler skippers, e.g. by issuing a warning in doubtful cases.

(d). The use of live shell against British trawlers on the high seas where there was no evidence whatsoever that the vessels were or had been fishing in contravention of Icelandic laws.

(e). The passing of a law (or decree) enacting that finer shall be levied in gold kroner or their equivalent in currency kroner, which on the basis of current rates of exchange means doubling the fine.

As an example of (a) may be cited the case of the "NAB WYKE" which was arrested at 0711 on the 9th July, 1936 and a buoy dropped to fix a position at 0717. The distance to land was run off by log at 0819, more than an hour after the laying of the buoy, in any case the accuracy of this method of /

Dóms- og kirkjumálaráðuneytið
Dagb. 14. nr. 777

this method of fixing positions has been criticised on several occasions by the Icelandic Authorities themselves. Sextant angles were not taken until 1016 owing to the prevalence of fog, and the centre point of three was described as "a rock west of Breidivík". In the Arctic Pilot Breidivík is described as "encumbered with rocks" and there are several groups of them. According to whichever group is taken, the position of the trawler is shown to be inside, on, or outside the limit line. In conditions of fog such as prevailed at the time and continued spasmodically up to 1130, it is extremely doubtful whether accurate fixes could have been obtained, and certainly there was no real opportunity for the trawler's skipper to check them.

A still more glaring case was that of the "Northern Sky" where the position was fixed by a bearing taken on the trawler and set off by angles to neighbouring points of land. Whether the trawler was inside or outside the limit depended entirely on her position on the bearing line, and ~~but~~ no attempt was made either to estimate or to measure her distance from the Gunboat at the time when the angles were taken. The evidence in this case is full of such phrases as "Assuming the trawler to have been directly landwards of the point where we came up to her".

As an example of (b) and (c) the case of the "St. Gerontius" may be cited. This trawler was arrested on the 29th June, 1937, and from the Court proceedings it transpired that there was a discrepancy between the British and Danish charts as to the exact position of the coastline. If the angles taken by the gunboat are assumed to be correct these place the trawler 0.2 miles inside the limit according to the Danish chart, and on, or just outside the limit, according to the British chart. At the time of the arrest the new issue of the Danish chart had not even been received by the British Admiralty and could not, therefore,

have been /

have been available for British fishing vessels. It seems obvious that this was a case ~~in~~ which the Court should in fairness have dismissed on payment of costs; and, in any event, it is unlikely that a British gunboat, in similar circumstances, would have arrested a vessel where the distance in question was only a matter of two cables.

The indiscriminate and reckless use of live shell, without giving a reasonable time for stop signals to be complied with, has already been the subject of correspondence in the cases of the trawlers "Scottish" and "Drangey". In neither of these cases was the use of such methods justifiable on any ground whatever.

The last point (e) is a further example of the harsh treatment meted out to trawler skippers and owners by the Icelandic Authorities. The minimum fine, under Icelandic law, for fishing within the exclusive limits of Iceland is 10,000 Kr. which on the basis of the ordinary rate of exchange works out at approximately £ 550. If the fines are levied in gold Kr. or its equivalent in Icelandic Kr., the minimum fine amounts to nearly £ 1000 at the present rate of exchange which has prevailed for a considerable period. In addition to this, in almost every case the catch and gear are also confiscated, so that an owner may be faced with a charge of some £ 1,500 in respect of any one offence.

=====

11/11/37

S U M M A R Y.

His Majesty's Government have no desire to cause public embarrassment to the Icelandic Government by officially impugning the conduct either of the Icelandic Courts or of the Icelandic Fishery Protection Service. But they consider it essential to call attention to the serious situation which has now developed and which, if not speedily mitigated, may lead to an outburst of indignation in the United Kingdom and to a grave deterioration in Anglo-Icelandic relations, which they would greatly regret. His Majesty's Government are reluctant to share the view expressed by the trawling interests in the United Kingdom that a deliberate campaign has been instigated from high quarters in Iceland, with the object both of collecting revenue from excessive fines, and of intimidating the trawlers into abandoning their legitimate fishing operations outside Icelandic territorial waters; but they cannot conceal from themselves that such suspicions are not unnatural, in view of the facts that the present series of arrests began immediately after the departure of the last British gunboat to visit Icelandic waters; that the value of the fines inflicted, together with the value of the catch and gear confiscated, has in nearly every case exceeded £ 1,000; that the evidence on which these fines have been imposed is not such as would have been accepted in a British court; and that the character of some of the witnesses in regard to this matter, particularly Captain Einarsson of the "Aegir", is not such as to inspire confidence in their impartiality. They are aware that the Icelandic Government, for their part, have had cause to complain in two instances of the action of British trawler skippers in carrying off members of the crew of Icelandic patrol /

✓13
patrol vessels who boarded their ships; but in their opinion such regrettable incidents would not have occurred had these skippers been confident of a fair trial in the Icelandic courts and had not the conduct of some commanders of patrol vessels in firing live shell at trawlers on the high seas, and in other ways, been such as to create a definite and not unreasonable prejudice against them in the minds of British fishermen. In this connection reference is made to the case of the steam trawler "Scottish" similar considerations apply to the case of the "Drangey".

13
2. In these circumstances, His Majesty's Government feel that the position can only be rectified if the commanders of patrol vessels refrain in future from arresting trawlers without verifying their position by bearings recognized as trustworthy according to the ordinary practice of navigators, and that the courts should refrain from accepting evidence based on any other bearings. It is not for His Majesty's Government to say how these desiderata should be impressed upon either the commanders or the courts; but the commanders are responsible to the Icelandic Government, who moreover presumably have means of making their wishes known, at least, to the Courts.

13
One further step which seems essential if present suspicions are to be allayed and the risk of future incidents avoided, is the removal of Captain Einarsson from a position in which he is liable to come into contact with British skippers. As you will be aware, Captain Einarsson was responsible for four out of the six arrests mentioned in the attached schedule; and his past record, as well as his present activities, have been such that it would be hopeless to expect either the skippers or their employers to place any confidence in his veracity or impartiality.

3. The special legal provision that fines in fishery cases /

fishery cases shall be levied in gold Kroner, although neither British nor Icelandic currency is now on the gold standard, is a further serious cause of complaint. There seems to be no legal or practical justification for this provision, which results in Icelandic fines being many times higher than the equivalent British fines, and even higher than those enforced in Norway; and so long as it is enforced the suspicion will remain that its object is to collect revenue rather than to impose a penalty proportionate to the offence. Another important point to which reference is made is that of the excessive length of time which usually elapses before appeals from decisions of the Lower Courts are heard by the Supreme Court at Reykjavik.

Þ
Spjallstjórn
sinningsverjandi,
as kemur áskreftan
hvarfar þessum málum
dæmum málum þessum

48. His Majesty's Government, for their part, will continue, as in the past, to impress upon the British trawling interests the necessity for scrupulous adherence to the Icelandic regulations. Their admonitions, however, will only be effective if those to whom they are addressed are convinced that obedience to the regulations will ensure fair treatment from the Icelandic authorities; and the Icelandic Government cannot but be aware that such conviction is wholly lacking at present. In the opinion of His Majesty's Government it can only be restored by the adoption of the measures suggested above; and it is with the object of restoring a state of mutual tolerance and confidence that a request is made that these measures should be adopted without delay.

=====

3/11/32

Memorandum on recent arrests of British trawlers in
Icelandic waters.

1. "NAB WYKE"

Arrested 9th July, 1936 by Gunboat "AEGIR"
and charged with fishing 0.55 miles inside
Territorial waters.

Tried at Akureyri and fined 20,135 Kr. and all
fishing gear and catch confiscated.

Vessel released 11th July, 1936.

Interim 13/4/38

The points used by the Gunboat in fixing the
position of the trawler are adversely criticized by
L.N.F.O. North Sea, and they certainly seem open to
question unless some more definite information was
available to the Court than appears in the Court
documents.

2. "CORDELA"

Arrested 20th July, 1937 by Gunboat "GAUTUR"
and charged with fishing 0.5 miles inside
the limit.

Tried at Akureyri and fined 24,000 Kr. and all
gear and catch confiscated.

Vessel released 22nd July, 1937.

Although the skipper was not in a position to
dispute the position, it is at least doubtful
whether such an accurate fix could have been ob-
tained, and the fine seems excessive.

3. "CAPE DUNER"

Arrested 29th July, 1937 by Gunboat "AEGIR"
and charged with fishing 0.5 miles inside the
territorial limit.

Tried at Reykjavik and fined, 20,200 Kr. and
all gear and /

all gear and catch confiscated.

Vessel released 30th July, 1937.

The same remarks apply as in the above case and the skipper alleges that poor visibility was responsible.

=====

4. "BEVERLIAC"

Arrested 30th July, 1937 by Gunboat "GAUTER" charged with fishing one mile within the territorial limit.

Tried at Nordfjörður and fined 20,300 Kr. and all gear and catch confiscated.

Don't know 4/1/38

Vessel released 1st August, 1937.

Apparently the weather was so misty at the time that it was impossible to get any fix on the land in this case. The position of the trawler was ascertained by running off on the log, which even the Captain of the Icelandic Gunboat admits is not a very accurate method.

=====

5. "NORTHERN SKY"

Arrested 31st July, 1937 by Gunboat "AEGIR" charged with illegal fishing 0.8 miles inside the territorial limit.

Tried at Ísafjörður and fined 20,500 Kr. and all gear and catch confiscated.

Vessel released 2nd August, 1937.

This is a most unsatisfactory case, as the evidence given by the Captain of the Gunboat is full of phrases such as "assuming the trawler to have been directly landwards of the point where we came up to her".

No information is given as to the course and speed of the trawler, which is curious in view of the fact that /

-3-

the fact that she was under-way from 1411 to 1426 when the patrol vessel actually came up to her.

=====

6. "ST. GERONTIUS"

Arrested 30th June, 1937 by Gunboat "AEGIR" and charged with fishing 0.2 miles inside territorial limits.

Tried at Akureyri and fined 20,350 Kr and all fishing gear and catch confiscated.

Vessel released 2nd July, 1937.

It seems extremely doubtful whether the Gunboat would have been able accurately to fix the position of the trawler within such narrow limits, and the case is still further complicated by the fact that there is a discrepancy between the British and Danish charts which has been the subject of examination by the Hydrographer of the Navy. The fixes given by the Gunboat place the trawler on or just outside the limit according to the British chart and just inside according to the Danish chart, of which no copy had reached the Admiralty until after the arrest took place.

=====

All the above were first offences and several at least might well have been dealt with by a warning.